

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta
Hoitotyön koulutusohjelma
Sairaanhoitaja AMK

Laura Kärkkäinen

Sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemukset ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta ja harjoit- telukokemusten vaikutus urasuunnitelmiin

Opinnäytetyö 2016

Tiivistelmä

Laura Kärkkäinen

Sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemukset ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta ja harjoittelukokemusten vaikutus urasuunnitelmiin, 28 sivua, 3 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö 2016

Ohjaaja: lehtori Riitta Kalpio, Saimaan ammattikorkeakoulu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Saimaan ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijoiden harjoittelukokemuksia ja harjoittelukokemusten vaikutusta urasuunnitelmiin. Opinnäytetyö toteutui määrällisellä tutkimusmenetelmällä, ja kokonaisotokseen kuuluivat kaikki Saimaan ammattikorkeakoulun 2.-4. vuoden sairaanhoitajaopiskelijat, yhteensä 131 opiskelijaa. Ensimmäisen vuoden opiskelijat eivät kuuluneet otokseen vähäisten harjoittelukokemustensa vuoksi. Aineisto kerättiin sähköisellä Webropol-kyselylomakkeella, ja vastausprosentiksi tuli 30,5 %. Vastausprosentin ollessa noin matala opinnäytetyön tuloksia ei voida yleistää, vaikka ne ovat toki suuntaa antavia.

Tuloksista kävi ilmi, että suurin osa vastaajista (75 %) koki harjoittelukokemusten vaikuttaneen urasuunnitelmiinsa. Enemmistö koki harjoittelukokemusten vaikuttaneen positiivisesti – harjoittelujen aikana opiskelija oli löytänyt häntä itseään kiinnostavan alan. Osalla harjoittelukokemukset vaikuttivat urasuunnitelmiin negatiivisesti eli missä ei ainakaan haluaisi työskennellä sairaanhoitajaksi valmistumisen jälkeen. Tuloksista tuli ilmi myös ohjaajan suuri vaikutus harjoittelukokemuksiin ja siihen, jääkö harjoittelusta positiivinen vai negatiivinen tuntemus. Vastaajien mukaan negatiiviset harjoittelukokemukset vähentävät opiskelijan mielenkiintoa sitä erikoisalaa tai harjoitteluyksikköä kohtaan, mistä kokemukset ovat peräisin.

Ammattitaitoa edistävien harjoittelujen kehittämiskohteiksi nousivat vastauksissa simulaatioiden ja käytännön harjoitusten lisääminen koululla, opiskelijoiden parempi perehdytys harjoitteluyksiköissä, harjoittelujen ohjaajien antamien palautteiden määrä ja laatu sekä ohjaajakoulutuksen lisääminen.

Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää koululla harjoitteluihin valmistautuessa, ohjaajakoulutuksissa sekä harjoitteluyksiköissä opiskelijan perehdytys- ja ohjaaja-asioita kehitettäessä. Jatkotutkimusaiheita voisivat olla saman aiheen tutkiminen laadullisena tutkimuksena, jotta saataisiin syvällisempää tietoa opiskelijoiden harjoittelukokemusten vaikutuksesta urasuunnitelmiin. Myös itse urasuunnitelmaan vaikuttavien asioiden ja uran tutkiminen voisi olla mielenkiintoista, sillä ammattikorkeakouluista valmistuneiden uraa ei ole vielä kovin paljon tutkittu.

Avainsanat: sairaanhoitajaopiskelija, ammattitaitoa edistävä harjoittelu, urasuunnitelma, harjoittelukokemus

Abstract

Laura Kärkkäinen

Nursing student's experiences of clinical practices and their impact on career planning, 28 pages, 3 appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Health Care and Social Services, Lappeenranta

Degree Program in Nursing

Bachelor's Thesis 2016

Instructor: Ms Riitta Kalpio, Senior Lecturer, Saimaa University of Applied Sciences

The purpose of this thesis was to study nursing students' experiences of clinical practices at Saimaa University of Applied Sciences and if clinical practices have impact on career planning. The thesis was accomplished by using the quantitative research method. All students of Saimaa University of Applied Sciences that studied during the 2nd – 4th year to be nurses were included in this study. There were approximately 131 students. Data was collected using the Webropol survey and the response rate was 30,5 % (N = 40). First year's nursing students were not included to this study because of their minor experiences of clinical practices.

The results of the study show that most of the nursing students (75 %) think clinical practices have had an effect on their career planning. Most of them think the experiences of clinical practices have had a positive effect to their career planning – they have found their own specialty in nursing. On the other hand, the rest of them feel that experiences of clinical practices have had a negative effect on their career – now they know where they absolutely wouldn't like to work at after graduating. The results also show that the mentor of the clinical practice has a big influence on the student's practice experiences. Students believe negative experiences of clinical practice decrease their interest toward the specialty where their experiences come from.

In order to promote professional skills in clinical practices more simulations should be organized at school as well as briefing the students better at their practical places. Furthermore, the quality of feedback given by the mentors should be improved as well as increasing mentors' education.

The results of this thesis might be used at school when preparing for the clinical practices but also at the education of mentors and at the practical places. In the future, further study could be implemented as qualitative research. It would also be interesting to find out more things that affect career planning because there are not so much research done on career planning.

Keywords: Nursing student, clinical practice, career planning, experience

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Hoitotyön koulutusohjelma	6
3	Hoitotyön ammattitaitoa edistävä harjoittelu	7
4	Ura hoitotyössä	9
5	Opinnäytetyön tarkoitus	10
6	Opinnäytetyön toteutus	11
6.1	Tutkimusotos ja aineistonkeruumenetelmä	11
6.2	Mittarin kehittäminen ja luotettavuus	12
6.3	Aineiston analysointi	13
6.4	Eettiset näkökohdat	14
7	Tulokset	14
7.1	Vastaajien taustatiedot	14
7.2	Vastaajien kokemukset ennen harjoittelua	16
7.3	Vastaajien kokemukset harjoittelun aikana	17
7.4	Vastaajien harjoittelujen jälkeiset oppimiskokemukset	20
7.5	Urasuunnitelma	22
7.6	Muita vastauksista esille nousseita asioita	24
8	Pohdinta	25
9	Kuviot	29
10	Taulukot	29
	Lähteet	30

Liitteet

- Liite 1 Kyselylomake
- Liite 2 Saatekirje

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia heidän ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta sekä sitä, kuinka harjoittelukokemukset vaikuttavat heidän urasuunnitelmiinsa. Aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella kevään 2015 aikana Saimaan ammattikorkeakoulun toisen, kolmannen ja neljännen vuoden sairaanhoitajaopiskelijoilta, joilla oli takanaan vähintään kolme ammattitaitoa edistävää harjoittelua.

Aihe on tärkeä, koska ammattitaitoa edistävät harjoittelut ovat iso osa sairaanhoitajan tutkintoa, ja kyseessä on hyvin käytännönläheinen ala. Sairaanhoitajakoulutus on laajuudeltaan 210 opintopistettä, joista ammattitaitoa edistävien harjoittelujen osuus on 90 opintopistettä eli yli kolmasosa opintokokonaisuudesta (SoleOPS 2014). Koska harjoittelujen osuus opintokokonaisuudesta on näin suuri, on opiskelijoiden kannalta erittäin tärkeää, että he saavat harjoitteluissaan hyvää ohjausta ja perehdytystä työelämää varten. Myönteiset harjoittelukokemukset saavat opiskelijan mahdollisesti hakeutumaan valmistumisen jälkeen töihin sille erikoisalalle tai harjoitteluyksikköön, josta kokemukset ovat peräisin. Negatiivisilla harjoittelukokemuksilla puolestaan voi olla juuri päinvastainen vaikutus.

Sairanhoitajaopiskelijoiden harjoittelukokemuksia on tutkittu paljon aikaisemminkin niin opinnäytetöissä (Björkholm 2012) kuin väitöskirjoissa (Brunou 2009) ja liseniaattitöissäkin (Kalpio 2007). Harjoittelukokemuksien vaikutuksista urasuunnitelmiin ei puolestaan löytynyt juurikaan tutkimuksia, mutta mainittakoon yksi opinnäytetyö eli Päivisen (2010) Millä perusteella valmistuva sairaanhoitajaopiskelija (AMK) valitsee tulevan työpaikkansa valmistumisen jälkeen. Myös harjoitteluyksiköt ovat kiinnostuneita sairaanhoitajaopiskelijoiden harjoittelukokemuksista. Saarikoski (2002) on kehittänyt CLES-mittarin (Clinical learning environment and supervision) eli kansainvälisen opiskelijaohjauksen verkossa olevan laatukyselyn, jonka kautta opiskelijat voivat antaa palautetta harjoitteluun liittyvistä asioista harjoittelun päätyttyä. Tämä mittari on käytössä eri puolilla Suomea, muun muassa Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden (EKSOTE) harjoittelupaikoissa, sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä (HUS). CLES-mittarilla

selvitetään taustamuuttujien lisäksi opiskelijan tyytyväisyyttä mm. perehdytykseen harjoittelupaikassa, ohjaukseen, sekä siihen kuinka harjoittelua ohjaava opettaja on edesauttanut harjoittelun onnistumista. (Eksote 2014; HUS 2014,a.)

Kuten jo Päivinen (2010, 5) totesi, tämä aihe on hoitoalalle ajankohtainen, koska lähitulevaisuudessa hoitoalalla tulee olemaan työvoimapula. Paljon hoitajia on jäämässä eläkkeelle, ja vanhusten määrä Suomessa kasvaa jatkuvasti, joten uutta työvoimaa tullaan tarvitsemaan. Harjoittelupaikoissa tulisi toteuttaa ennakkoivaa rekrytointia opiskelijoille, sillä he ovat tulevia työntekijöitä ja kollegoja.

2 Hoitotyön koulutusohjelma

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle laajat käytännölliset perustaidot ja –tiedot sekä niiden teoreettiset perusteet kyseisen alan työtehtävissä toimimista varten. Lisäksi ammattikorkeakoulututkinto antaa edellytykset kyseisen alan kehityksen seuraamiseen ja edistämiseen, valmiudet jatkuvaan kouluttautumiseen, riittävät viestintä- ja kielitaidot sekä myös kansainvälisen toiminnan edellyttämät valmiudet. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoululaista 15.5.2003/352.) Sairaanhoidajan tutkinto on alempi ammattikorkeakoulututkinto (Tutkintosääntö 2014). Sairaanhoidajan tutkinto suoritettiin ammattikorkeakouluissa hoitotyön koulutusohjelmassa kesään 2014 asti, jolloin alan opintosuunnitelma muuttui ja samalla sen uudeksi nimeksi tuli sairaanhoidajakoulutus (SoleOPS 2014).

Tässä opinnäytetyössä sairaanhoitajaopiskelijoilla tarkoitetaan Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoita, joilla on käytössään opetussuunnitelma, joka oli voimassa kesään 2014 asti, eli he opiskelevat hoitotyön koulutusohjelmassa. Sairaanhoidajan tutkinto on laajuudeltaan 210 opintopistettä, joka pitää sisällään perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja, ammattitaitoa edistävät harjoittelut sekä opinnäytetyön tekemisen. 210 opintopisteen laajuisen koulutuksen säännönmukainen opiskeluaika on 3,5 vuotta (Saimaan ammattikorkeakoulun tutkintosääntö 2014).

Saimaan ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa sanotaan, että hoitotyön koulutuksen tavoitteena on kouluttaa sairaanhoitajia, joilla valmistuttuaan on hyvin hallussa hoitotyön tiedot ja taidot. Tavoitteena sairaanhoitajan työssä on ehkäistä ja parantaa sairauksia sekä edistää ihmisten terveyttä. Ammatissa korostuvat myös eettinen toiminta, potilaan omien voimavarojen lisääminen sekä asiakaslähtöinen työskentelytapa. Moniammatillisuus korostuu jo opiskeluvaiheessa: Saimaan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoilla on yhteisiä opintoja 22 opintopisteen verran. (SoleOPS 2014.)

3 Hoitotyön ammattitaitoa edistävä harjoittelu

Kolmasosa sairaanhoitajatutkinnon opintopisteistä koostuu ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta. Koko tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä ja siitä harjoittelujen osuus on 90 opintopistettä; ammattitaitoa edistävä harjoittelu 75 ja työelämälähtöinen opinnäytetyö 15 opintopistettä. (SoleOPS 2014.) Yksi harjoitteluviikko vastaa 1,5 opintopistettä eli 40 työtuntia (Tutkintosääntö 2014).

Ammattitaitoa edistävän harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjautusti erityisesti ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä (Tutkintosääntö 2014). Koulutuksen sisältämät harjoittelut ovat kaikki ammattitaitoa edistäviä harjoitteluja ja ne jaetaan kolmeen osaan; alkuvaiheen orientoivat harjoittelut, keskivaiheen ammatilliset harjoittelut sekä viimeisen vuoden syventävä harjoittelu. Orientoivia, sairaanhoitajan työhön tutustuttavia harjoitteluja on kaksi ensimmäisenä opiskeluvuotena. Toisena lukuvuotena tulevat sisätautien ja kirurgian hoitotyön harjoittelut, kolmantena harjoitteluissa tutustutaan mielenterveys- ja päihdehoitotyöhön, väestövastuuseen sekä suoritetaan valinnainen harjoittelu. Viimeiselle lukukaudelle jää syventävä harjoittelu, jonka opiskelija suorittaa omien urasuunnitelmiansa mukaan. Halutessaan opiskelija voi myös suorittaa osan harjoitteluistaan ulkomailta. (Moodle 2013.) Tämän opinnäytetyön aineisto kerättiin opiskelijoilta, joilla oli takanaan vähintään orientoivat harjoittelut sekä sisätautien ja kirurgian harjoittelujaksot.

Ammattitaitoa edistävien harjoittelujen lisäksi sairaanhoitajaopiskelijat opettelevat hoitotyön taitoja potilassimulaatioiden avulla koulussa. Potilassimulaatiolla

tarkoitetaan todellista hoitotyötä muistuttavaa toimintaa. Pakkasen, Stoltin ja Salminen (2012) tutkimus osoittaa, että potilassimulaatiot kehittävät laaja-alaisesti sairaanhoitajaopiskelijoilta vaadittavaa klinisen hoitotyön osaamista ja hoitotyön päätöksen tekoa. Myös tiimityöskentely- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät simulaatioiden avulla. Simulaatioissa kehittyvät taidot voidaan siirtää oikeaan hoitotyöhön. (Pakkanen, Stolt & Salminen 2012.)

Kalpio (2007) on liseniaattityössään tutkinut sairaanhoitajaopiskelijoiden harjoittelukokemuksia, ja hän jakaa harjoittelun kolmeen vaiheeseen: asiat ennen harjoittelua, kuten lääkelaskujen suorittaminen ja teorianunneilla käyminen, asiat harjoittelun aikana, kuten opiskelijan vastaanottaminen ja kohtelu harjoitteluyksikössä sekä asiat harjoittelun päättymisen jälkeen, esimerkiksi reflektiotunnin pitäminen koululla. Jotta harjoittelu olisi onnistunut, on kaikkien näiden kolmen tärkeän vaiheen toteuduttava laadukkaasti sekä opiskelijan, koulun että harjoitteluyksikön näkökulmasta. Ensinnäkin harjoittelun on oltava hyvin suunniteltu; harjoitteluyksiköllä ja koululla tulee olla yhteinen tietoperusta hoitotyön koulutusohjelman sisällöstä, opiskelijalla tulee olla nimetty ohjaaja mielellään tiedossa jo ennen harjoittelun alkua, harjoittelua varten tulee olla käytettävissä laadukkaat harjoitteluyksiköt, ja sairaanhoitajaopiskelijalla tulisi olla riittävä ammatillinen osaaminen ennen harjoittelun alkua. Kalpion mukaan harjoittelun aikana sairaanhoitajaopiskelijat pitivät tärkeänä sitä, kuinka heidät otetaan vastaan ja perehdytetään osaston toimintaan, toimivaa ja luottamuksellista suhdetta omaan ohjaajaan, selkeitä ja realistisia omia oppimistavoitteita, jatkuvaa palautteen saamista ohjaajalta sekä toimimista hoitotyössä yhdessä ohjaajan kanssa. Harjoittelun päättymisen jälkeen sairaanhoitajaopiskelijat pitivät tärkeänä palautetunteja koulussa, jolla he voivat jakaa toisilleen oppimiskokemuksia, sekä koko harjoittelu-prosessin arvioimista; mikä onnistui hyvin ja missä on vielä kehitettävää. Kalpion saamien vastausten perusteella opiskelijan oppimisprosessi jatkuu, vaikka varsinainen harjoittelujakso päättyy. (Kalpio 2007, 51 - 62.)

Ammattitaitoa edistävillä harjoitteluilla on myös iso rooli sairaanhoitajaopiskelijan identiteetin rakentumisessa. Identiteetti rakentuu koko opiskeluajan ja sen kehitys näkyy loppuvaiheessa opintoja muun muassa suuntautumisvaihtoehdossa

sekä opiskelijoiden pohdintana omasta itsestään hoitajana ja työn tekemisen lähtökohdista. Suuntautumisvaihtoehto osoittaa, että opiskelija on löytänyt juuri itselleen sopivan alueen hoitoalalta. (Stolt 2011, 2.)

4 Ura hoitotyössä

Ammattitaidon jatkuva kehittyminen ja osaamisen lisääntyminen koko ammattiuran ajan ovat välttämättömiä asioita sairaanhoitajan ammatissa. Ammattiura alkaa opintojen alusta ja kestää koko työssäoloajan. (Sairaanhoitajaliitto 2014.) Opiskelijat pitävät tärkeänä heille käytännön harjoittelujaksoissa muodostuneita näkemyksiä tulevasta työurasta (Stolt 2011,3). Harjoittelukokemuksiensa perusteella opiskelijat alkavat laatia omaa urasuunnitelmaansa. Urasuunnittelulla tarkoitetaan yksilöllistä suunnitteluprosessia, jonka aikana opiskelija tulee tietoiseksi muun muassa omista tavoitteistaan ja uramahdollisuuksistaan, sekä laajemminkin elämänsä päämäärästä. Jotta urasuunnittelu olisi onnistunut, vaatii se opiskelijalta kiinnostunutta asennetta sekä innostusta elinikäiseen oppimiseen. (Kuurila 2014, 50.)

Kuten aiemmin mainittiin, ammattiura alkaa jo opintojen alusta. Saimaan ammattikorkeakoulussa omaa urasuunnitelmaa voi tukea valinnaisten ja vapaasti valittavien opintojen avulla, joita on yhteensä 31 opintopisteen verran: valinnaiset opinnot 3 op, vapaasti valittavat opinnot 3 op, valinnainen harjoittelu 10 op ja viimeisen lukukauden syventävä harjoittelu 15 op. Nämä opinnot sekä lisäksi 15 opintopisteen laajuinen opinnäytetyön aiheen opiskelija voi valita urasuunnitelmansa mukaan. (SoleOPS 2014.)

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kehittämispäällikkö Riitta Meretoja on pitkän linjan hoitotyön kehittäjä, ja hän on muun muassa luonut yhdessä työryhmänsä kanssa kliinisen urakehityksen Aura-mallin. Aura-mallissa hoitotyön ammatillinen pätevyys on jaettu viidelle eri tasolle: aloittelija, edistynyt aloittelija, pätevä, asiantuntijatasot taitava ja asiantuntija. Tarkoituksena ura- ja palkitsemismallissa on mahdollistaa sairaanhoitajien eteneminen urallaan kliinisessä hoitotyössä sekä lisätä hoitajien osaamisen hyödyntämistä ja kannustaa heitä elinikäiseen oppimiseen. (Sairaanhoitajat 2015.)

Hoitoalalla tulee lähitulevaisuudessa olemaan työvoimapula väestön ikääntyessä ja hoitajien jäädessä eläkkeelle (Päivinen 2010,5). Hoitotyön ammatilliset harjoittelut ovat hoitohenkilökunnalle hyvä tilaisuus rekrytoida työtään nuorille sairaanhoitajaopiskelijoille ja siten edistää työn jatkuvuutta. Ruoholinna (2009, 294) toteaa, että sosiaali- ja terveysalalle on viime vuosikymmenen aikana ilmaantunut rekrytointiongelmia, sillä alan vetovoima on laskenut nuorten silmissä. Syitä tähän ovat muun muassa matala palkka työn vaativuuteen nähden, iso vastuu, hoitohenkilökunnan uupumus isosta työtaakasta johtuen sekä resurssien vähyys. Ikääntyneemmätkin hoitajat ovat ymmärtäneet, että nuorten rekrytointi on tärkeää työyhteisön kannalta. (Ruoholinna 2009, 294.) Rekrytoinnin onnistumisen kannalta on tärkeää, että opiskelija saa myönteisiä harjoittelukokemuksia.

Sairaanhoitajat ovat isoin ammattiryhmä terveydenhuoltoalalla ja heidän työnsä vaikutus kansanterveyteen on merkittävä. Tämän takia sairaanhoitajan ammattiin kannattaa panostaa. Myös sairaanhoitajien oma hyvä terveydentila ennustaa pitkää uraa ja tehokasta työpanosta. (HUS 2014, b)

5 Opinnäytetyön tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta sekä sitä, miten harjoittelukokemukset vaikuttavat heidän urasuunnitelmiinsa. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää Saimaan ammattikorkeakoulussa harjoitteluihin valmistautumista kehitettäessä sekä harjoitteluyksiköissä harjoittelun toteutusta suunniteltaessa. Tavoitteena on, että harjoittelusta tulisi sellaisia, että niistä jäisi mahdollisimman myönteinen kokemus opiskelijalle valmistumisen jälkeistä työelämää ajatellen.

Tutkimuskysymykset:

- 1) Millaisia kokemuksia sairaanhoitajaopiskelijoilla on harjoitteluihin valmistautumisesta?
- 2) Millaisia kokemuksia sairaanhoitajaopiskelijoilla on harjoittelujaksoista?
- 3) Millaisia oppimiskokemuksia sairaanhoitajaopiskelijoilla on harjoittelujen päättymisen jälkeen?

4) Miten harjoittelukokemukset vaikuttavat urasuunnitelmiin?

6 Opinnäytetyön toteutus

6.1 Tutkimusotos ja aineistonkeruumenetelmä

Tämä opinnäytetyö toteutui kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä kannattaa valita silloin, kun tarkoituksena on tuottaa yleistettävää tietoa. Kvantitatiivinen tutkimus vaatii myös riittävän suurta tutkimusotosta, jotta tulos on luotettava. (Heikkilä 2005.)

Tutkimuksen aineisto kerättiin Saimaan ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijoilta sähköisellä Webropol-kyselylomakkeella (Liite 1), kun tutkimuslupa oli myönnetty. Verkkokyselyn etuja verrattuna perinteiseen postikyselyyn ovat sen nopeus, helppous, joustavuus ja ympäristöystävällisyys. Verkkokyselyn tulee olla helposti saatavissa, tutkittaville soveltuva, selkeä ja tutkittaville nopeasti vastattavissa. (Heikkilä, Hupli & Leino-Kilpi 2007, 2-5.) Kyselylomake oli puolistrukturoitu, joten se sisälsi sekä strukturoituja eli suljettuja kysymyksiä että strukturoimattomia eli avoimia kysymyksiä. Näin siksi, että opiskelijat saivat itse avoimissa kysymyksissä täydentää strukturoitujen kysymyksiä vastauksia.

Tutkimukseen osallistuivat Saimaan ammattikorkeakoulun seitsemän sairaanhoitajaryhmää: SH-S12A, SH-S12B, SH-K13, AH-K13, SH-13, SH-13M sekä AH-S12 eli yhteensä 131 opiskelijaa. Syksyllä 2014 tai sen jälkeen aloittaneet opiskelijat eivät osallistuneet tutkimukseen, koska heillä oli joko eri opetussuunnitelma, tai heillä ollut vielä riittävästi takana ammattitaitoa edistäviä harjoitteluja ja harjoittelukokemuksia. Kokonaisuutena voidaan pitää edustavana, koska kaikilla tutkimukseen osallistuvilla opiskelijoilla on sama opetussuunnitelma, eli he ovat kaikki aloittaneet ennen vuotta 2014. Kysely lähetettiin opiskelijoille sähköpostilla kevään 2015 aikana. Mukaan tuli saatekirje (Liite 2). Kysely lähetettiin opiskelijaryhmille kaksi kertaa viikon välein. Ensimmäisen kerran kyselyyn vastasi vain muutama, mutta toisella vastauskerralla vastauksia tuli jo enemmän. Kyselyyn oli kaiken kaikkiaan aikaa vastata kaksi viikkoa.

Verkkokyselyiden vastausprosentit saattavat vaihdella paljonkin. Otoksen edustavuutta ja vastausprosenttia voidaan lisätä esimerkiksi kohdentamalla kysely rajatulle joukolle, käyttämällä yhdyshenkilöä sekä henkilökohtaisella yhteydenotolla tutkittaviin. (Heikkilä, Hupli & Leino-Kilpi 2007,2-5.)

6.2 Mittarin kehittäminen ja luotettavuus

Kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tutkimuksen luotettavuutta, koska tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat, vaikka virheiden syntymistä pyritään välttämään. Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta, eli tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Reliaabelius voidaan todeta esimerkiksi siten, että kaksi arvioijaa päätyy samanlaiseen tulokseen. Kvantitatiivisissa tutkimuksissa on käytössä erilaisia tilastollisia menettelytapoja, joiden avulla mittareiden luotettavuutta voidaan arvioida. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2012.) Mittaustulosten luotettavuutta alentavat esimerkiksi tietojen käsittelyssä tapahtuneet virheet (Heikkilä, Hupli & Leino-Kilpi 2007,5).

Validius eli pätevyys on toinen käsite, millä voidaan arvioida tutkimusta. Validiteetillä tarkoitetaan tutkimusmenetelmän tai mittarin kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin. Tutkijan on tärkeää kiinnittää huomiota kyselylomakkeen kysymyksien selkeyteen, jotta vastaajat eivät voi käsittää kysymyksiä toisella tavalla kuin tutkija on ajatellut. Mittari voi siis aiheuttaa virhettä tuloksiin, jos se ei mittaa sitä, mitä tutkija on ajatellut mittaavansa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2012.)

Opinnäytetyön kyselylomake sisälsi yhteensä 23 kysymystä, joista 18 oli strukturoitua, kaksi puolistrukturoitua ja kolme avointa kysymystä. Selkeyden vuoksi kysymykset jaettiin eri otsikoiden alle; Taustakysymykset, Harjoitteluun valmistautuminen, Harjoittelun aikana, Harjoittelun jälkeen sekä Urasuunnitelma (Taulukko 1).

Kysymysten sisältö	Muuttujat
Taustakysymykset	1-5
Harjoitteluun valmistautuminen	6-8
Harjoittelun aikana	9-14
Harjoittelun jälkeen	15- 18
Urasuunnitelma	7, 11, 16, 19- 23

Taulukko 1. Mittarin kattavuus

Kyselylomakkeen alussa kysyttiin vastaajien taustatietoja kuten ikää, sukupuolta, aikaisempaa koulutusta sekä sitä, kuinka monta harjoittelua vastaajalla oli takanaan. Kyselylomakkeen avulla mitattiin opiskelijoiden valmistautumista harjoitteluun, kokemuksia harjoittelun aikana, harjoittelun päättymisen jälkeisiä oppimiskokemuksia sekä harjoittelukokemusten vaikutusta urasuunnitelmiin. Mittarin kehittämisen pohjana on käytetty Kalpion (2007) lisensoitettua työvälineistöä. Yhtä tutkimusotokseen kuulumatonta, vapaaehtoista ensihoitajaopiskelijaa pyydettiin testaamaan kyselylomaketta. Häntä pyydettiin antamaan palautetta mittarista ja antamaan mahdollisia parannusehdotuksia. Saadun palautteen pohjalta kyselylomakkeeseen tehtiin pieniä muutoksia vastausvaihtoehtoihin.

6.3 Aineiston analysointi

Strukturoitujen kysymysten analysointi tapahtui tilastollisesti Webropol-ohjelman avulla, joka antaa vastauksista suorat jakaumat (Webropol 2010). Analysoinnissa käytettiin erilaisia tunnuslukuja, kuten prosentteja ja keskilukuja. Avoimien eli strukturoimattomien kysymysten analysointi tapahtui teemoittelulla. Teemoja muodostetaan aineistolähtöisesti etsimällä vastauksista yhdistäviä asioita ja seikkoja (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Tulokset esitetään sanallisesti ja havainnollistavina kuvioina, esimerkiksi erilaisilla diagrammeilla sekä ristiintaulukoinnilla. Ristiintaulukoinnin avulla tutkitaan muuttujien jakautumista ja muuttujien keskinäisiä riippuvuuksia. Ristiintaulukointi kertoo esimerkiksi kuinka sukupuolten vastausjakaumat eroavat toisistaan. (KvantiMOTV 2004.)

6.4 Eettiset näkökohdat

Opinnäytetyön tutkimuslupa anottiin Saimaan ammattikorkeakoulun rehtorilta Anneli Pirttilältä. Kun lupa oli myönnetty, aineisto kerättiin kyselylomakkeella.

Linkki verkkokyselyyn lähetettiin tutkimukseen osallistujille ryhmän vanhimpien kautta sähköpostilla. Mukaan tuli saatekirje, joka on tehty Saimaan ammattikorkeakoulun ohjeiden mukaan. Saatekirjeessä tuli ilmi opinnäytetyön tekijä, tutkimuksen tarkoitus, luottamuksellisuus sekä tekijän yhteystiedot. Kyselyyn osallistuminen oli täysin vapaaehtoista. Vastaajien henkilöllisyyttä ei pystytä selvittämään vastausten perusteella. Täytetyt kyselylomakkeet säilytettiin asianmukaisesti analysoinnin ajan ja hävitettiin analysoinnin jälkeen.

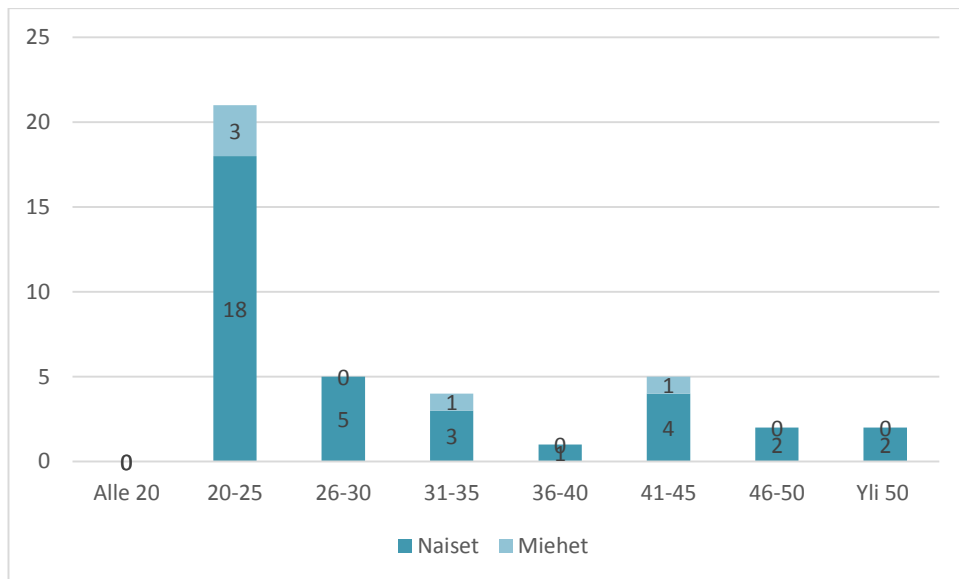
Kyselylomakkeessa kiinnitettiin huomiota kysymysten asetteluun, ja siihen etteivät kysymykset olisi johdattelevia. Yksi eettisyyteen vaikuttava tekijä oli, että opinnäytetyön tekijän oma ryhmä, SH-K13, kuului kokonaisuutenaan. Tämä saattoi vaikuttaa siihen, että kyseisen ryhmän vastausprosentti oli muita ryhmiä korkeampi.

7 Tulokset

7.1 Vastaajien taustatiedot

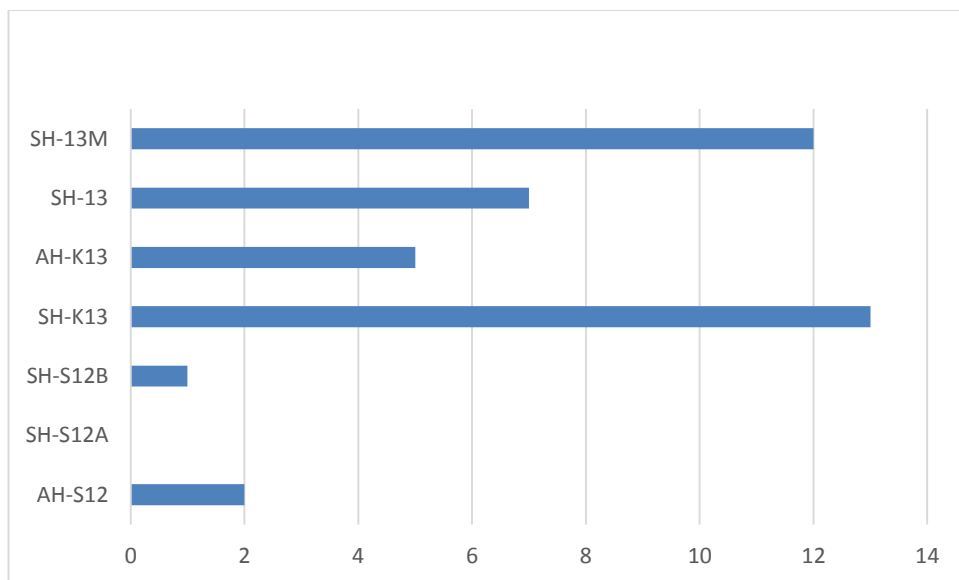
Kyselyssä kysyttiin taustatietoina (Liite 1, kysymykset 1-5) sukupuolta, ikää, aikaisempaa terveysalan tutkintoa, opiskelijaryhmää sekä sitä, mitkä harjoittelut opiskelija oli jo suorittanut. Opinnäytetyön kokonaisuutenaan kuului yhteensä 131 opiskelijaa, joista kyselyyn vastasi 40. Vastausprosentiksi tuli 30,5 %.

Kyselyyn vastanneista 87,5 % (n = 35) oli naisia ja 12,5 % (n = 5) miehiä. Koska vastanneista noin suuri osa oli naisia, ei tässä opinnäytetyössä ollut mielekäästä vertailla sukupuolten välisiä eroja vastauksissa. Vastaajista yli puolet (52,5 %, n = 21) oli iältään 20-25-vuotiaita (Kuvio 1). Alle 20-vuotiaita ei vastannut kyselyyn ollenkaan, yli 50-vuotiaita puolestaan oli 5 % vastaajista (n = 2). Vastaajien iät luokiteltiin kahdeksaan eri ryhmään, jotta tulosten esittäminen olisi selkeämpää.

Kuvio 1 Vastaajien ikäjakauma (N = 40)

Vastaajista 45 %:lla (n = 18) oli aikaisempi terveystieteen tutkinto, joista merkittävin oli lähihoitajan koulutus (89 %, n = 16). Muita aiempia terveystieteen tutkintoja olivat sosionomi ja perushoitaja. Kysely lähetettiin seitsemälle eri opiskelijaryhmälle. Eniten vastauksia (32,5 %, n = 13) tuli ryhmästä SH-K13. Ryhmästä SH-S12A ei tullut yhtään vastausta (Kuvio 2).

Kuvio 2 Ryhmien vastausten lukumäärät (N = 40)

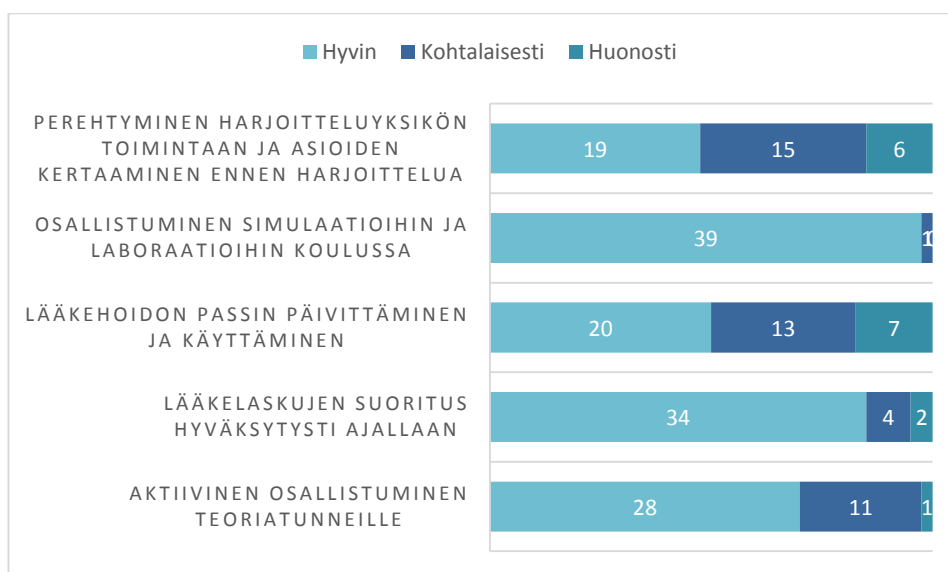
Vastaajista suurin osa (> 90 %) oli suorittanut alkuvaiheen orientoivat harjoittelut, sekä ammatilliset harjoittelut 1 ja 2, kun taas syventävän harjoittelun oli suorittanut vain yksi opiskelija eli 2,5 % vastanneista.

7.2 Vastaajien kokemukset ennen harjoittelua

Vastaajien kokemuksia ennen ammattitaitoa edistävän harjoittelun alkua selvitettiin kysymyksissä 6-8 (Liite 1). Niissä kysyttiin esimerkiksi, kuinka eri asiat toteutuvat ennen harjoittelun alkua, ja mitkä asiat vaikuttavat harjoittelupaikan valintaan.

Aktiivinen osallistuminen teoriatunneille toteutui hyvin tai melko hyvin 70 %:lla vastanneista (n = 28). Lääkelaskujen suorittaminen hyväksytysti ajallaan toteutuu myöskin enemmistöllä hyvin; vain 5 % vastaajista (n = 2) vastasi lääkelaskujen suorittamisen ajallaan toteutuvan huonosti. Lääkehoidon passin käyttö toteutui vähintään melko hyvin vain puolella vastaajista (50 %, n = 20), samoin perehtyminen harjoitteluyksikön toimintaan ja asioiden kertaaminen ennen harjoittelua toteutui vain puolella vastaajista hyvin tai melko hyvin (47,5 %, n = 19).

Kuviossa 3 on esitetty, kuinka eri asiat toteutuvat ennen harjoittelun alkua. Kyselylomakkeessa vastausvaihtoehtoja oli viisi, mutta kuvioon on selkeyden vuoksi yhdistetty vaihtoehdot *hyvin* ja *melko hyvin*, sekä *huonosti* ja *ei toteudu ollenkaan*.

Kuvio 3 Tärkeiden asioiden toteutuminen ennen harjoittelun alkua (N = 40)

Harjoittelupaikan valintaan vaikuttivat eniten harjoittelupaikan sijainti, oma urasuunnitelma sekä kiinnostus harjoitteluyksikön toimintaa ja erikoisalaa kohtaan. Opettajan suosituksilla, kavereilta kuullulla palautteella tai se, että muut harjoittelupaikat olivat varattuja, ei ollut niin suurta vaikutusta (Taulukko 2).

Harjoittelupaikan valintaan vaikuttavat asiat	Paljon	Jonkin verran	Vähän	Ei vaikuta ollenkaan
Yksikön sijainti	18	17	4	1
Opettajan suositukset yksiköstä	5	14	16	5
Kavereilta kuultu palaute yksiköstä	16	15	6	3
Oma urasuunnitelma	29	9	1	1
Kiinnostus yksikön toimintaa ja erikoisalaa kohtaan	32	5	3	0
Muiden harjoittelupaikkojen ollessa jo varattuna	7	20	10	3

Taulukko 2. Harjoittelupaikan valintaan vaikuttavat asiat (N = 40)

Kysyttäessä, oliko opiskelijalla ollut nimetty ohjaaja jokaisessa harjoittelussa, kaikki vastasivat kyllä, eli ohjaajan nimeäminen ennen harjoittelun alkua toteutuu hyvin kaikilla.

7.3 Vastaajien kokemukset harjoittelun aikana

Vastaajien kokemuksia ammattitaitoa edistävän harjoittelun aikana selvitettiin kysymyksissä 9-14 (Liite 1). Vastaajilta kysyttiin muun muassa, kuinka eri asiat toteutuvat harjoittelun alkaessa, kuinka ohjaaja ja työyhteisö kohtelivat opiskelijaa ja kuinka usein harjoitteluissa saatiin palautetta ohjaajalta.

Ystävällinen opiskelijan vastaanottaminen harjoitteluyksikössä toteutuu enemmistön mielestä hyvin tai melko hyvin (85 %, n = 34), kuin myös harjoitteluyksikön paikkojen esittely (82,5 %, n = 33). Harjoitteluyksikön sääntöjen ja yhteisten toimintaperiaatteiden esittely ei toteudu niin hyvin, 40 % vastaajista (n = 16) kertoi sen toteutuvan vain kohtalaisesti tai huonosti.

Ohjaajan ja työyhteisön kohtelu opiskelijaa kohtaan on pääosin melko hyvää. Opiskelijan kohtelu kollegana ei kuitenkaan toteudu hyvin, sillä yli puolet vastaa- jista (52,5 %, n = 21) sanoi sen toteutuvan vain kohtalaisesti ja kuusi (15 %) vas- tasi sen toteutuvan huonosti. Avun saaminen tarvittaessa sekä mahdollisuuden tarjoaminen mennä mukaan esimerkiksi toimenpiteisiin toteutuvat lähes kaikkien mielestä vähintään melko hyvin; avun saaminen tarvittaessa toteutuu hyvin 95 %:lla (n = 38) ja mahdollisuuden tarjoaminen mennä mukaan esimerkiksi toimen- piteisiin 90 %:lla (n = 36).

Taulukossa 3 on esitetty, kuinka eri asiat ovat toimineet harjoittelujen aikana. Ky- selylomakkeessa vastausvaihtoehtoja oli viisi, mutta vaihtoehdot *hyvin* ja *melko hyvin* ovat yhdistetty taulukkoon selkeyden vuoksi, samoin vaihtoehdot *huonosti* ja *ei toteudu ollenkaan*.

Asioiden toteutumi- nen harjoittelun ai- kana	Hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti
Ystävällinen vastaan- ottaminen harjoitte- luyksikössä	34	6	0
Harjoitteluyksikön paikkojen esittely	33	6	1
Harjoitteluyksikön sääntöjen ja yhteis- ten toimintaperiaat- teiden esittely	24	14	2
Perehdytyskansion tai check-listan tar- joaminen luettavaksi	19	15	6
Omalla nimellä pu- huttelu	22	16	2
Kohtelu kollegana	13	21	6
Mukaan ottaminen työtehtäviin ja työyh- teisöön	28	12	0
Vastuun saaminen oman osaamisen ra- joissa	30	9	1
Avun saaminen tar- vittaessa	38	2	0
Mahdollisuus mennä mukaan esimerkiksi toimenpiteisiin	36	4	0

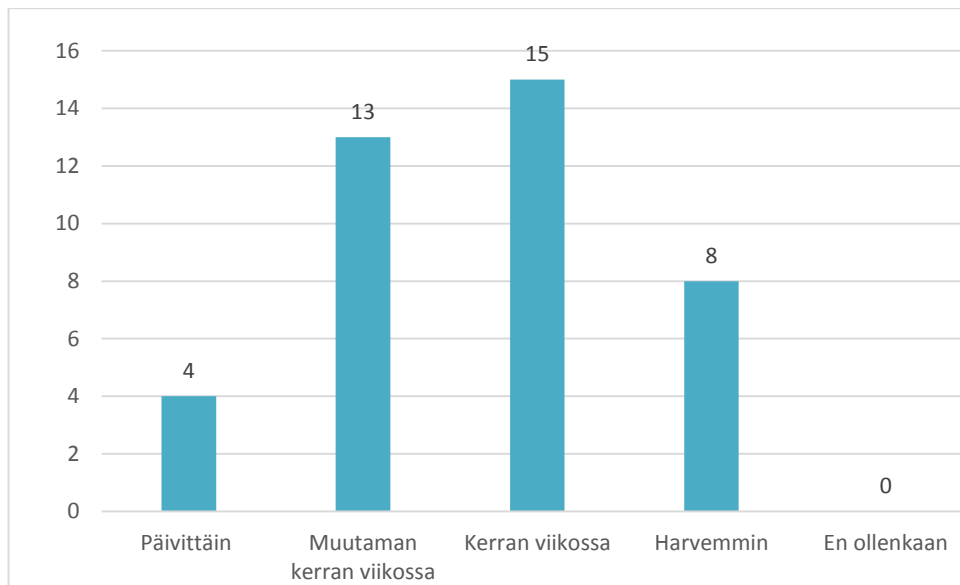
Taulukko 3. Kuinka tutkitut asiat toteutuvat harjoittelun aikana (N = 40)

Myös oppimistavoitteisiin liittyvät asiat toteutuvat pääasiassa hyvin. Vastaajien mukaan parhaiten toteutuu selkeiden ja realististen tavoitteiden laatiminen (92,5 %, n = 37), kun taas vastaajista lähes puolet (42,5 %, n = 17) oli sitä mieltä, että harjoittelun tavoitteiden laatiminen oman urasuunnitelman pohjalta toteutuu vain kohtalaisesti. Taulukossa on esitetty, kuinka harjoittelun tavoitteisiin liittyvät asiat toteutuvat. Kuten edellisessä taulukossa, myös tässä vaihtoehdot *hyvin* ja *melko hyvin*, sekä *huonosti* ja *ei toteudu ollenkaan* ovat yhdistetty taulukkoon selkeyden vuoksi.

Oppimistavoitteisiin liittyvien asioiden toteutuminen	Hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti
Selkeiden ja realististen tavoitteiden laatiminen	37	3	0
Tuen saaminen ohjaajalta ja opettajalta tavoitteiden laatimiseen	26	10	4
Tavoitteiden laatiminen oman urasuunnitelman pohjalta	21	17	2
Tavoitteiden muokkaaminen saadun palautteen pohjalta	24	8	8
Tavoitteiden tarkentaminen myöhemmässä vaiheessa harjoittelua	25	10	5

Taulukko 4. Oppimistavoitteisiin liittyvien asioiden toteutuminen (N = 40)

Kyselyyn vastanneiden mukaan opiskelijat saavat ohjaajalta palautetta enimmäkseen kerran viikossa (37,5 %, n = 15). Päivittäin palautetta sai 10 % (n = 4) ja harvemmin kuin kerran viikossa 20 % (n = 8) vastaajista. Ei ollenkaan-vastauksia tuli 0, joten kaikki vastanneet olivat saaneet palautetta harjoittelun aikana omalta ohjaajaltaan. Vastaajista enemmistö (37,5 %, n = 15) tekee itsearviointia harjoittelun aikana kerran viikossa, päivittäin itsearviointia tekee vastaajista vain 10 % (n = 4) (Kuvio 4).

Kuvio 4 Kuinka usein opiskelijat tekevät itsearviointia harjoittelun aikana (N = 40)

Harjoittelun loppuarviointi oli suurimmalla osalla vastaajista (92,5 %, n = 37) toteutunut yhdessä opettajan ja ohjaajan kanssa, kun loppuilla vastaajista (7,5 %, n = 3) paikalla oli vain ohjaaja tai opettaja.

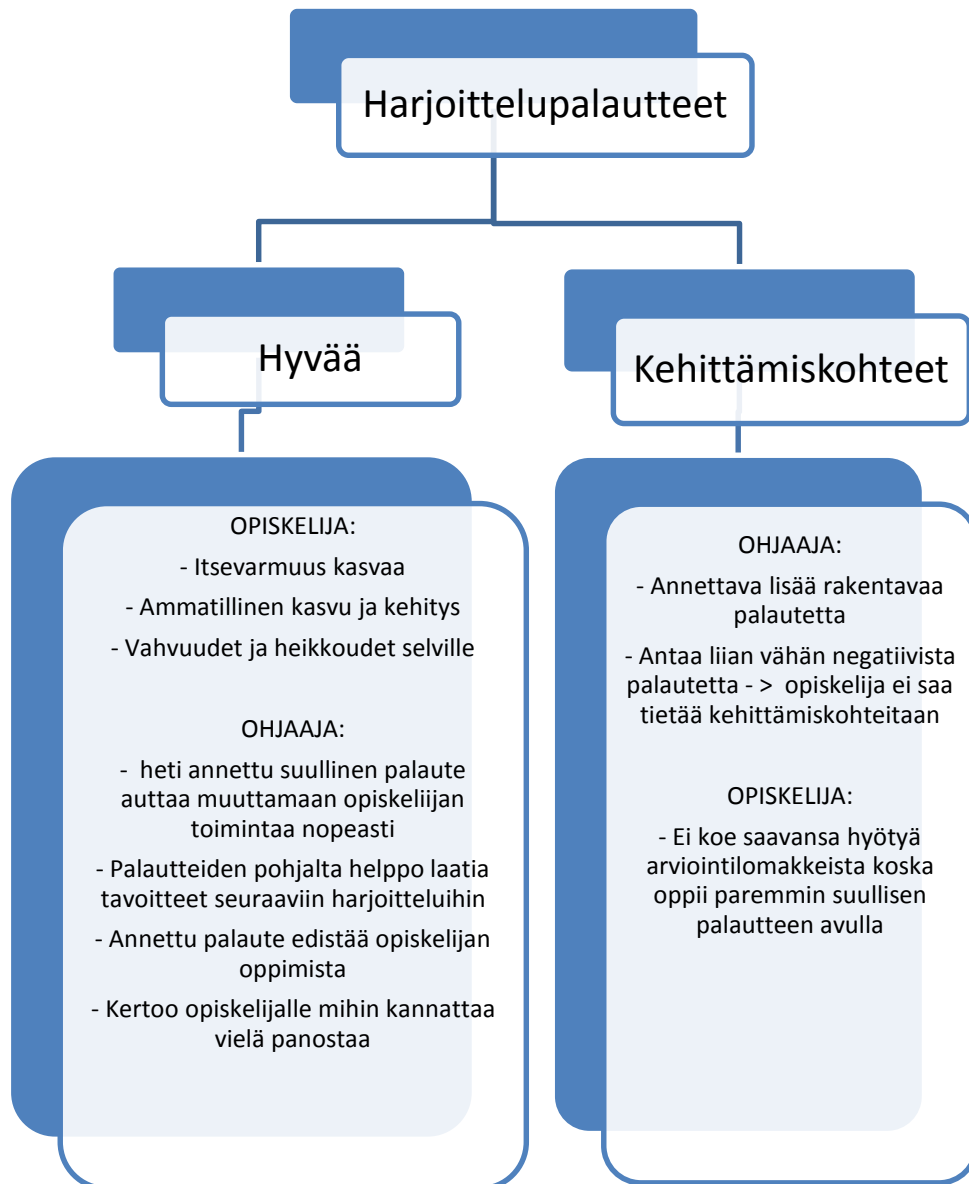
7.4 Vastaajien harjoittelujen jälkeiset oppimiskokemukset

Harjoittelujen jälkeisiä oppimiskokemuksia selvitettiin kysymyksissä 15 -18 (Liite 1). Kysymykset käsittelivät harjoittelun jälkeisiä reflektiotunteja, harjoittelupalautteiden vaikutusta itsensä kehittämisessä, CLES-mittarin käyttöä sekä oppimistehtävien vaikutusta omaan oppimiseen.

Vastanneista 25 % (n = 10) vastasi, että reflektiotunteja pidettiin jokaisen harjoittelun jälkeen, kun suurin osa (67,5 %, n = 27) opiskelijoista vastasi, että reflektiotunteja pidettiin vain joidenkin harjoittelujen jälkeen. 7,5 % (n = 3) vastasi, ettei reflektiotuntia pidetä ollenkaan.

Kysymyksessä 16 (Liite 1) kysyttiin onko saaduista harjoittelupalautteista ja arviointilomakkeista ollut apua itsensä kehittämisessä ja tulevaisuuteen suuntautumisessa. Tähän avoimeen kysymykseen vastasi 39 (97,5 %) opiskelijaa. Vastauksista nousi esille sekä hyvin toteutuvia asioita että haasteita. Positiivisia asioita olivat esimerkiksi, että saadut palautteet lisäävät itsevarmuutta ja palautteiden avulla näkee oman ammatillisen kasvun ja kehityksen. Vastaajista 14 (36 %)

oli kuitenkin sitä mieltä, ettei harjoittelupalautteista ja arviointilomakkeista ole hyötyä, tai he eivät osanneet sanoa onko niistä ollut mitään apua. Syyksi nousi monessa vastauksessa se, etteivät ohjaajat uskalla tai osaa antaa rakentavaa palautetta, joten opiskelija ei tiedä mihin suuntaan hänen tulisi itseään kehittää. Alla olevassa kuviossa on koottuna, mitä hyvää harjoittelupalautteissa oli ja mitkä asiat olivat vielä haasteita.

Kuvio 5 Harjoittelupalautteiden ja arviointilomakkeiden hyödyllisyys

CLES-mittarin (Clinical Learning Environment and Supervision evaluation Scale) avulla palautetta oli antanut 90 % (n = 36) vastaajista. 4 % (n = 4) ei ollut antanut

palautetta CLES-mittarin avulla. Kolmella näistä linkki kyselyyn ei ollut toiminut, ja yksi ei ollut kuullut kyseisestä mittarista.

Harjoittelun aikana suoritettavat oppimistehtävät ovat vastaajien mukaan tukeneet omaa oppimista melko paljon (50 %, n = 20). 7,5 % vastanneista (n = 3) koki, ettei oppimistehtävistä ollut mitään apua omassa oppimisessa.

7.5 Urasuunnitelma

Kysymykset 19 – 22 (Liite 1) käsittelivät urasuunnitelmaa. Puolella vastaajista (52,5 %, n = 21) oli jo sairaanhoitajakoulutukseen hakeutuessa suunnitelma siitä, missä haluaisi sairaanhoitajaksi valmistuttuaan työskennellä. Kuitenkin kyselyyn vastanneista miehistä vain yksi (20 %) tiesi jo koulutukseen hakeutuessaan, missä haluaisi työskennellä, kun taas naisista 57 %:lla (n = 20) oli koulutukseen hakeutuessaan näkemys asiasta. Harjoittelukokemukset ovat suurimmalla osalla (75 %, n = 30) vaikuttaneet urasuunnitelmiin. Sillä, oliko vastaajalla aiempi terveysalan tutkinto, ei ollut vaikutusta urasuunnitelmiin tai niiden muuttumiseen sairaanhoitajakoulutuksen aikana.

Vastaajia pyydettiin avoimessa kysymyksessä tarkentamaan, miten ja miksi harjoittelukokemukset olivat muuttaneet omia urasuunnitelmia. Tähän kysymykseen vastasi 30:stä 27 (90 %). Vastauksista nousi esille sekä positiivisia että negatiivisia asioita. Vastaajien mukaan harjoittelukokemukset olivat laajentaneet näkökulmaa sairaanhoitajan työstä, ja siten avanneet uusia vaihtoehtoja urasuunnitelmiin. Harjoittelut ovat myös lisänneet tietoa eri työpaikoista ja erikoisaloista. Vastauksissa tuotiin myös esille, että harjoittelut ovat auttaneet saamaan selville omat vahvuudet ja heikkoudet, ja siten oma erikoisala on alkanut hahmottumaan. Myös harjoittelupaikan ilmapiiri sekä se, millainen oma ohjaaja oli ollut, olivat vaikuttaneet siihen, koetaanko kyseinen paikka kiinnostavana ja voisiko siellä kuvitella työskentelevänsä.

Olen työskennellyt 15 vuotta vanhustenhoitotyössä, jossa minulla on myös vakiintunut työpaikka. Nyt harjoittelukokemuksien myötä näkökulmani on laajentunut valtavasti, ja rohkeuskin kasvanut ajattelemaan että kenties voisin tehdä muutaakin työtä tulevaisuudessa. Olen valinnut harjoittelupaikat tarkoituksella siten, että saan kokemuksia laaja-alaisesti.

Aukesi muitakin vaihtoehtoja, missä voisin kuvitella sairaanhoitajana työskenteleväni.

Omat kiinnostuksenkohteet ja vahvuudet ovat vahvistuneet ja tarkentuneet. En enää voisi kuvitella työskenteleväni missä vain.

Eri osastojen/alojen työilmapiirit ovat olleet suuressa roolissa siinä, kuinka miellyttävänä työpaikkana olen kokenut harjoittelupaikan. Jos olen pitänyt työyhteisöstä ja työyhteisössä työskentelystä ovat myös urasuunnitelmani ja mielenkiintoni suuntautuneet enemmän näille aloille. Myös työn luonne ja ohjauksen määrä/laatu ovat vaikuttaneet siihen kuinka itsevarma olen hoitajana osastolla. Jos olen ollut epävarma, kokemus alasta tai osastosta on ollut huonompi.

Nyt tietää minne ehkä voisi suunnata. Varmasti vaikutti että harjoittelupaikka oli hyvä/ rento ja siellä oli kiva ilmapiiri.

Opiskelijan vastaanotto ja kohtelu harjoitteluyksikössä vaikuttavat siihen, halu-aako tulevaisuudessa työskennellä kyseessä olevassa yksikössä.

Muutamassa vastauksessa tuotiin esille myös se, että negatiivisten harjoittelukokemusten takia on selvinnyt, missä ei ainakaan haluaisi valmistuttuaan työskennellä. Joillakin harjoittelukokemukset olivat muuttaneet omat urasuunnitelmat täysin.

Tiedän mitä en ainakaan halua tehdä.

Urasuunnitelmani ovat näillä näkymin muuttuneet päälaelleen. Lähdin kuitenkin opiskelemaan avoimin mielin ja katson mikä itseäni kiinnostaa eniten niin sinne suuntaan.

Minun mielessäni on eräänä vaihtoehtona ollut hakeutua mielenterveys- ja päihdehoitotyön tehtäviin tulevaisuudessa. Harjoittelun kokemuksen sekä opettajaltani saamani palautteen perusteella epävarmuuteni alaa kohtaan on kasvanut. Todennäköisesti pyrin suuntautumaan toisaalle urani aikana.

Tiettyjä paikkoja en koe enää itselleni sopivaksi työympäristöksi. Harjoittelut ovat auttaneet rajaamaan ammatillista työtoivetta.

Vastaajista enemmistöllä (62,5 %, n= 25) on tällä hetkellä ajatus siitä, missä haluaisi valmistumisen jälkeen työskennellä. Eniten *kyllä* vastanneiden keskuudessa kiinnostusta on mielenterveyshoitotyötä kohtaan (6). Vastaajista 15:lla (37,5 %) ei ole vielä tietoa, missä haluaisi työskennellä valmistumisen jälkeen. Tähän syitä ovat esimerkiksi, ettei kaikkia harjoittelujaksoja ole vielä käyty, ei ole ollut sellaista harjoittelua, mikä tuntuisi omalta, mutta myös se, että mahdollisuudet ovat niin laajat.

7.6 Muita vastauksista esille nousseita asioita

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä (Liite 1) kysyttiin, mitä muuta vastaajat haluaisivat sanoa harjoitteluihin tai urasuunnitelmiin liittyen. Tähän vastasi suurin osa (62,5 %, n = 25). Useasta vastauksesta nousi esille, että ohjaajalla on suuri merkitys harjoittelukokemuksiin, ja että huono ohjaus vähentää opiskelijan motivaatiota harjoittelua kohtaan. Ohjaaja vaikuttaa paljon opiskelijan oppimiseen sekä siihen, jääkö harjoittelusta positiivinen vai negatiivinen kokemus. Ohjaajille tulisi vastausten perusteella järjestää koulutusta siitä, kuinka he voisivat ohjata opiskelijoita paremmin.

Ohjaaja vaikuttaa paljon harjoittelun mukavuuteen sekä oppimiseen. Minusta ohjaajille tulisi painottaa kuinka tärkeää se on opiskelijoille ja kuinka he voivat tehdä työstä mieluisempaa olemalla kunnollinen, mukava ohjaaja opiskelijalle ja antamalla tälle mahdollisuuksia asettaa itselleen rajoja oppimisen tiimoilta.

Harjoitteluista haluaisin sanoa sen verran, että työpaikan opiskelijaohjaajat tulisi valita huolella ja kouluttaa siihen tehtävään. Koska ohjaajat voivat tahallisesti tai tahattomasti pilata opiskelijan harjoittelun.

Harjoittelun ohjaajalla on merkittävä rooli sen suhteen, että jääkö harjoittelusta positiiviset tai negatiiviset tuntemukset.

Olisi hienoa, jos osastojen/asemien/palvelutalojen ja yksiköiden henkilökuntaa koulutettaisiin tai ohjattaisiin paremmin opiskelijoiden ohjaukseen.

Ohjaaja voisi rohkaista antamaan rakentavaa palautetta.

Kaipaisin lisää tukea opettajilta sekä ohjaajilta kentällä ja erityisesti palautetta.

Vastauksista nousi esille myös hyvien harjoittelukokemusten tärkeys opiskelijalle.

Uskon hyvien harjoittelukokemusten vahvistavan opiskelijan ammatti-identiteettiä. Huonot voivat työntää opiskelijan pois alalta.

Pieleen menneet kokemukset vaikuttavat vahvasti tuleviin valintoihin.

Harjoittelussa on aina rankkaa, kun on uusi paikka ja voisin sanoa, että jokaisessa harjoittelupaikassa olen kohdannut opiskelijaan kohdistuvaa juoksutusta ja pompotusta josta en pidä lainkaan. Tämä syö myös motivaatiota harjoittelujen suhteen.

Vastauksissa tuotiin myös esille, että opiskelijat toivoisivat lisää käytännön harjoittelua koululla, koska monet kokevat oppivansa käytännön työtä tekemällä parhaiten. Vastaajat pitivät hyvänä asiana kuitenkin sitä, että harjoitteluja on monissa eri paikoissa ja näin saa enemmän näkemystä eri suuntautumisvaihtoehdoista.

8 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli kuvata sairaanhoitajaopiskelijoiden harjoittelukokemuksia ja harjoittelukokemusten vaikutusta urasuunnitelmiin. Kvantitatiivisesti toteutuneen opinnäytetyön aineisto kerättiin verkkokyselyllä Saimaan ammattikorkeakoulun 2.-4. vuoden sairaanhoitajaopiskelijoilta. Tavoitteena oli saada selville, millaisia kokemuksia sairaanhoitajaopiskelijoilla oli ennen ammatitaitoa edistävää harjoittelua, millaisia heidän kokemuksensa olivat harjoittelujen aikana, millaisia oppimiskokemuksia heillä on ollut harjoittelujen jälkeen, sekä vaikuttavatko harjoittelukokemukset urasuunnitelmiin. Kyselyyn vastasi 40 opiskelijaa, vastausprosentin ollessa 30,5 %. Opinnäytetyön tekijänä olen tyytyväinen saamiini vastauksiin melko matalasta vastausprosentista huolimatta, koska sain selville ne asiat mitä halusinkin tietää. Siten voin todeta, että kyselylomake (Liite 2) oli onnistunut, sillä se mittasi sitä mitä oli tarkoituskin. Mahdollisia syitä pieneen vastausprosenttiin oli liian vähäinen tiedottaminen kyselystä. Jos olisin esimerkiksi varannut luokkatilan missä olisin kertonut enemmän opinnäytetyöstäni ja

sen vastausten tärkeydestä, olisi vastausprosentti luultavasti ollut korkeampi. Verkkokyselyiden vastausprosentit saattavat toki jäädä hyvinkin alhaisiksi ja vaihdella paljon. Myös henkilökohtaisen kontaktin tutkittaviin ennen verkkokyselyn toteuttamista on todettu parantavan vastausprosenttia. (Heikkilä, Hupli & Leino-Kilpi, 2007.)

Kyselylomakkeen tein Kalpion (2007) lisensointityön pohjalta, mistä oli paljon apua lomaketta tehdessäni. Jaoin kyselylomakkeen eri osioihin tutkimuskysymyksiäni mukaan, joten vastauksia oli helppo lähteä analysoimaan järjestyksessä. Suurin osa kyselylomakkeen kysymyksistä (18) oli strukturoituja, ja niiden analysointi tapahtui tilastollisin menetelmin Webropol-ohjelman avulla, mikä antoi vastauksista suorat jakaumat. Loput kysymykset olivat avoimia, ja niiden analysointi tapahtui teemoittelulla.

Koska kyselyyni vastasi vain 40 sairaanhoitajaopiskelijaa, ei tuloksia voida yleistää, vaikka ne toki ovat suuntaa antavia. Ja koska näistä 40 vastaajasta vain viisi (12,5 %) oli miehiä, ei ollut mielekästä vertailla sukupuolten välisiä eroja. Ainut, ja ehkä hieman yllättäväkin asia, jossa sukupuolten välinen ero näkyi selvästi, oli se, että naisista suurimmalla osalla (57 %) oli jo koulutukseen hakeutuessa näkemys siitä, millaisessa paikassa haluaisi valmistuttuaan työskennellä, kun taas miesten vastaava luku oli vain 20 %. Myöskään muilla taustamuuttujilla, kuten iällä tai aikaisemmalla koulutuksella, ei ollut merkitystä vastauksiin pienen otannan takia.

Yllättävää oli se, että peräti 75 % vastanneista kertoi harjoittelukokemusten vaikuttaneen urasuunnitelmiinsa jollain tapaa. Osasin kyllä ennalta olettaa, että harjoittelukokemuksilla on vaikutusta, mutta en olisi uskonut niiden vaikuttavan noin paljon. Osalla harjoittelut olivat vaikuttaneet positiivisesti ja osalla taas negatiivisesti, sillä osalle harjoittelu oli vahvistanut ajatusta siitä, missä ei ainakaan haluaisi työskennellä sairaanhoitajaksi valmistumisen jälkeen.

Saamani tulokset olivat samansuuntaisia Kalpion (2007) lisensointityön kanssa. Kalpion saamien tulosten mukaan sairaanhoitajaopiskelijat kokevat haasteeksi ennen harjoittelun alkua yhteisen tietoperustan harjoitteluyksikön kanssa sekä oman ammatillisen osaamisen. Harjoitteluyksikön valinta ja ohjaajan nimeäminen

puolestaan onnistuvat Kalpion mukaan hyvin. Myös tämän opinnäytetyön tuloksissa tuli ilmi, että ohjaajan nimeäminen ja harjoitteluyksikön valinta onnistuu hyvin. Kalpion mukaan harjoittelun aikana hyvin toteutuvat opiskelijan vastaanottaminen, perehdytys ja ohjaussuhde. Saamani tulokset olivat samansuuntaiset – vastaajien mukaan opiskelijan vastaanottaminen ja paikkojen esittely toteutuu hyvin. Eroa Kalpion tuloksiin tuli ohjaussuhteessa – tämän opinnäytetyön mukaan varsinkin opiskelijan kohtelu kollegana toteutuu vain kohtalaisesti enemmistön mukaan, samoin omalla nimellä puhuttelu ei toteudu hyvin kuin puolella vastaajista.

Samankaltaisia tuloksia sain myös Björkholmin (2012) opinnäytetyön kanssa, mikä on myöskin tehty Saimaan ammattikorkeakoulussa. Björkholmin ja omien tulosteni mukaan harjoittelukokemuksia ja oppimista heikentää huono ohjaus harjoittelun aikana. Myös harjoitteluyksikön huono ilmapiiri heikentää oppimiskokemuksia molempien saamien tulosten mukaan. Lisäksi sekä Björkholmin opinnäytetyössä että omassani kävi ilmi, että opiskelijat toivoisivat saavansa enemmän palautetta harjoittelujen aikana, koska saatu kriittinenkin palaute edistää oppimista.

Vastauksissa nousi esille, että opiskelijat toivovat harjoitteluyksiköiden ohjaajille järjestettävän ohjaajakoulutusta, jotta opiskelijat saisivat parempaa ja tasavertaista ohjausta. Saimaan ammattikorkeakoulu järjestää kerran lukukaudessa ohjaajakoulutusta Etelä-Karjalan alueen sosiaali- ja terveysalan henkilökunnalle, joka ohjaa Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoita harjoitteluissa. Koulutus on laajuudeltaan viisi opintopistettä ja sen tavoitteena on kehittää ohjaustaitoja ja ohjausta työyksiköissä. Harjoittelun ohjaaja-koulutus sisältää neljä eri teemaa, jotka ovat: sosiaali- ja terveysalan opinnot ammattikorkeakoulussa, ammattikorkeakoulupedagogiikka harjoittelun ohjauksen taustalla, harjoittelun ohjaaminen sisältäen palautteen ja arvioinnin sekä harjoittelun ohjauksen kehittäminen. (Saimaan ammattikorkeakoulu, 2015.) Saamistani tuloksista voidaan päätellä, että ohjaajakoulutuksen määrää olisi hyvä lisätä tai kenties muuttaa sen sisältöä.

Opinnäytetyöni tuloksia voidaan hyödyntää Saimaan ammattikorkeakoulussa ja harjoitteluyksiköissä. Koululla tuloksia voidaan käyttää esimerkiksi kehitettäessä harjoitteluihin valmistautumista. Harjoitteluyksiköissä tuloksia voidaan hyödyntää

vastauksissa esille nousseissa kehittämiskohteissa eli opiskelijan perehdyttämisessä ja ohjaaja-asioissa. Opinnäytetyöni tuloksista voi olla myös hyötyä ohjaajakoulutusten kehittämisessä.

Jatkotutkimusaiheena voisi olla sama aihe, mutta laadullisesti toteutettuna. Siten olisi mahdollista saada vielä enemmän ja syvällisempää tietoa opiskelijoiden harjoittelukokemuksista. Myös itse urasuunnitelmien tutkiminen olisi mielenkiintoinen aihe samoin kuin se, mitkä asiat vaikuttavat urasuunnitelmiin, sillä pelkääntään uraa ja urasuunnitelmaa ei ole vielä tutkittu kovinkaan paljon.

9 Kuviot

Kuvio 1. Vastaaajien ikäjakauma, s. 15

Kuvio 2. Ryhmien vastausten lukumäärät, s.15

Kuvio 3. Tärkeiden asioiden toteutuminen ennen harjoittelun alkua, s.16

Kuvio 4. Kuinka usein opiskelijat tekevät itsearviointia harjoittelun aikana, s. 20

Kuvio 5. Harjoittelupalautteiden ja arviointilomakkeiden hyödyllisyys, s.21

10 Taulukot

Taulukko 1. Mittarin kattavuus, s. 13

Taulukko 2. Harjoittelupaikan valintaan vaikuttavat asiat, s. 17

Taulukko 3. Kuinka tutkitut asiat toteutuvat harjoittelun aikana

Taulukko 4. Oppimistavoitteisiin liittyvien asioiden toteutuminen

Lähteet

- Björkholm, M. 2012. Sairaanhoidajaopiskelijoiden kokemuksia ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksesta. Saimaan ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/53276/bjorkholm_minna.pdf?sequence=1 Luettu 22.3.2015
- Brunou, S. 2009. Sairaanhoidajaopiskelijoiden ohjattujen käytännön harjoittelujen aikana ilmenneet eettiset ongelmat. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos. Turun yliopiston julkaisuja. Väitöskirja. <http://ezproxy.saimia.fi:2258/bitstream/handle/10024/50487/AnnalesC292Brunou.pdf?sequence=1> Luettu 22.3.2015
- Eksote 2014. Palaute harjoittelujaksosta. <http://www.mikkosaarikoski.fi/research-areas/> Luettu 18.12.14
- Heikkilä, A., Hupli, M. & Leino-Kilpi H. 2007. Verkkokysely tutkimusaineiston keruumenetelmänä. Hoitotiede (20), 101–110.
- Heikkilä, T. 2005. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2012. Tutki ja kirjoita. 15.–17. painos. Helsinki: Tammi.
- HUS, 2014, a). CLES-laatukysely. <http://www.hus.fi/ammattilaiselle/opiskelijalle/harjoittelu-ja-tyossaoppiminen/opiskelijapalaute/Sivut/CLES-laatukysely.aspx> Luettu 18.12.14
- HUS, 2014, b). Koulutuksesta työelämään. <http://www.hus.fi/tutkijalle/tutkimushankkeet/koulutuksesta%20ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4n/Sivut/default.aspx> Luettu 22.3.2015
- Kalpio, R. 2007. Sairaanhoidajaopiskelijoiden ammattitaitoa edistävä harjoittelu. Toimintatutkimus ammattikorkeakoulussa. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Kasvatustieteen lisensiaattityö.
- Kuurila, E. 2014. Uraohjaus ja urasuunnittelu ammattikorkeakoulussa. Turun yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Turun yliopiston julkaisuja. Väitöskirja. <http://ezproxy.saimia.fi:2258/bitstream/handle/10024/98607/AnnalesC384KuurilaVK.pdf?sequence=2> Luettu 15.3.2015
- KvantiMOTV, 2004. Ristiintaulukointi. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/ristiintaulukointi/ristiintaulukointi.html> Luettu 15.3.2015
- Moodle 2013. Saimaan ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Sairaanhoidaja. <http://moodle.saimia.fi/amk/course/view.php?id=686> Luettu 18.12.2014

Pakkanen, J., Stolt, M. & Salminen, L. 2012. Potilassimulaatio sairaanhoitajaopiskelijoiden hoitotyön taitojen oppimisessa – kirjallisuuskatsaus. *Hoitotiede* 24(2), 163-174. <http://ezproxy.saimia.fi:2131/se/h/0786-5686/24/2/potilass.pdf> . Luettu 2.2.2015

Päivinen, V. 2010. Millä perusteella valmistuva sairaanhoitajaopiskelija (AMK) valitsee tulevan työpaikkansa valmistumisen jälkeen? Laurea-ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/15090/Paivinen_Ville.pdf?sequence=2 Luettu 18.12.2014

Ruoholinna, T. 2009. Ikääntyvät työelämässä – päihittääkö nuoruus ja koulutus aikuisuuden ja kokemuksen. Turun yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Turun yliopiston julkaisuja. Väitöskirja. <http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/50502/AnnalesC288Ruoholinna.pdf?sequence=1>. Luettu 2.2.2015

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Teemoittelu. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html Luettu 22.3.2015

Saarikoski, M. 2002. CLINICAL LEARNING ENVIRONMENT AND SUPERVISION – Development and validation of the CLES evaluation scale. Turun yliopisto. Hoitotieteenlaitos. Turun yliopisto. Väitöskirja. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/5820/D525.pdf> . Luettu 18.12.2014

Saimaan ammattikorkeakoulu 2015. Harjoittelun ohjaaja-koulutus.

Sairaanhoitajaliitto 2014. Opiskele sairaanhoitajaksi. Uralla kehittyminen. <https://sairaanhoitajat.fi/koosteet/opiskele-sairaanhoitajaksi/> Luettu 22.3.2015

Sairaanhoitajat 2015. Urakehitysmallin kehittäjä Riitta Meretojasta Vuoden Venny. <https://sairaanhoitajat.fi/?s=riitta+meretoja> Luettu 22.3.2015

SoleOPS 2014. Saimaan ammattikorkeakoulu. http://ops.saimia.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?koulohj_id=16076949&ryhmyypp=1&lukuvuosi=&stack=push Luettu 18.12.2014

Stolt, J. 2011. Käytännön harjoittelujaksot sairaanhoitajaopiskelijan ammatillisen identiteetin rakentumisen tukena. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Pro gradu-työ. <http://ezproxy.saimia.fi:2258/bitstream/handle/10024/76745/Stolt.Jaana.pdf?sequence=1> Luettu 28.1.2015

Tutkintosääntö 2014. Saimaan ammattikorkeakoulu.

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoululaista 15.5.2003/ 352. 7§.

Webropol 2010. W-pol käyttöopas. http://www.webropol.com/materiaalit/Webropol_opas_suomi.pdf

Sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemukset ammattitaitoa edistävästä harjoitteluista ja harjoittelukokemusten vaikutus urasuunnitelmiin

Olen sairaanhoitajaopiskelija Saimaan ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötä sairaanhoitajaopiskelijoiden harjoittelukokemuksista ja niiden vaikutuksista urasuunnitelmiin.

Vastauksesi on tärkeä! Tämän opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää koululla harjoitteluihin valmistautumista kehitettäessä sekä harjoitteluyksiköissä harjoittelun toteutusta suunniteltaessa. Kyselyyn vastaaminen vie vain noin 10 minuuttia. Osallistuminen kyselyyn on täysin vapaaehtoista. Kysely on anonyymi. Viimeinen vastauspäivämäärä on xx.05.2015

Kiitos paljon vastauksestasi! Hyvää kevään jatkoa!

t. Laura Kärkkäinen

Taustatiedot

Valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto tai kirjoita vastauksesi sille varattuun tilaan. Voit valita vain yhden vaihtoehdon, ellei toisin mainita. Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia.

1. Sukupuoli *

- Nainen
 Mies

2. Ikä *

- Alle 20
 20-25
 26-30
 31-35
 36-40
 41-45
 46-50
 Yli 50

3. Onko sinulla aikaisempaa terveysalan tutkintoa?

- Ei
 Kyllä, mikä?

4. Minkä ryhmän opiskelija olet? *

- AH-15
 SH-S12A
 SH-S12B
 SH-K13
 AH-K13
 SH-13
 SH-13M

5. Mitkä harjoittelut sinulla on suoritettuna? *

Valitse kaikki suorittamasi harjoittelut

- Alkuvaiheen orientoivat harjoittelut 1 ja 2
 Ammatillinen harjoittelu 1 (sisätautiharjoittelu)
 Ammatillinen harjoittelu 2 (kirurgian harjoittelu)
 Ammatillinen harjoittelu 3 (mielenterveys- ja päihdetyön harjoittelu)
 Ammatillinen harjoittelu 4 (väestövastuun ja kotisairaanhoidon harjoittelu)
 Valinnainen harjoittelu
 Syventävä harjoittelu

20% valmiina(Sivu 1 / 5)

Harjoitteluun valmistautuminen

6. Kuinka sinulla toteutuvat seuraavat omaan ammatilliseen osaamiseesi vaikuttavat asiat? *

	Hyvin	Melko hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti	Ei toteudu ollenkaan
Aktiivinen osallistuminen teoriatunneille koulussa	☐	☐	☐	☐	☐
Lääkelaskut suoritettuna hyväksytysti ajallaan	☐	☐	☐	☐	☐
Lääkehoidon passin päivittäminen ja käyttäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistuminen simulaatioihin ja laboraatioihin koulussa	☐	☐	☐	☐	☐
Perehtyminen harjoitteluyksikön toimintaan ja kyseisen erikoisalalan asioiden kertaaminen ennen harjoittelun alkua	☐	☐	☐	☐	☐

7. Kuinka paljon seuraavat asiat vaikuttavat harjoittelupaikkojen valintaasi?

	Paljon	Jonkin verran	Vähän	Ei lainkaan
Harjoitteluyksikön sijainti *	☐	☐	☐	☐
Opettajien suositukset harjoitteluyksiköstä *	☐	☐	☐	☐
Kavereilta kuultu palaute harjoitteluyksiköstä *	☐	☐	☐	☐
Oma urasuunnitelma *	☐	☐	☐	☐
Kiinnostus harjoitteluyksikön toimintaa ja erikoisalaa kohtaan *	☐	☐	☐	☐
Muita harjoittelupaikkoja ei ole vapaana *	☐	☐	☐	☐
Joku muu, mikä?	☐	☐	☐	☐

8. Onko sinulla ollut kaikissa harjoitteluissasi nimetty ohjaaja tai ohjaajia? *

- Kyllä, jokaisessa harjoitteluissa
 Kyllä, mutta vain joissakin harjoitteluissa
 Ei koskaan

[<-- Edellinen](#) [Seuraava -->](#)

40% valmiina(Sivu 2 / 5)

Harjoittelun aikana

9. Kuinka seuraavat asiat ovat toteutuneet harjoittelujesi alkaessa? *

	Hyvin	Melko hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti	Ei toteudu ollenkaan
Ystävällinen vastaanottaminen harjoitteluyksikössä	☐	☐	☐	☐	☐
Harjoitteluyksikön paikkojen esittely	☐	☐	☐	☐	☐
Harjoitteluyksikön sääntöjen ja yhteisten toimintaperiaatteiden esittely	☐	☐	☐	☐	☐
Perehdytyskansion tai tarkistuslistan tarjoaminen luettavaksi	☐	☐	☐	☐	☐

10. Kuinka seuraavat asiat ovat toimineet ohjaajiesi ja muiden työkavereidesi kanssa harjoitteluissasi? *

	Hyvin	Melko hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti	Ei toteudu ollenkaan
Omalla nimellä puhuttelu	☐	☐	☐	☐	☐
Kohtelu kollegana	☐	☐	☐	☐	☐
Mukaan ottaminen työtehtäviin ja työyhteisöön	☐	☐	☐	☐	☐
Vastuun saaminen oman osaamisen rajoissa	☐	☐	☐	☐	☐
Avun saaminen tarvittaessa	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuuden tarjoaminen mennä mukaan esimerkiksi toimenpiteisiin	☐	☐	☐	☐	☐

11. Kuinka seuraavat oppimistavoitteisiisi liittyvät asiat ovat toteutuneet harjoitteluissasi? *

	Hyvin	Melko hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti	Ei toteudu ollenkaan
Selkeiden ja realististen tavoitteiden laatiminen	☐	☐	☐	☐	☐
Tuen saaminen ohjaajalta ja opettajalta tavoitteiden laatimiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Tavoitteiden laatiminen omien urasuunnitelmien mukaan	☐	☐	☐	☐	☐
Tavoitteiden muokkaaminen saadun palautteen pohjalta	☐	☐	☐	☐	☐
Tavoitteiden tarkentaminen myöhemmässä vaiheessa harjoittelua	☐	☐	☐	☐	☐

12. Kuinka usein olet keskimäärin saanut palautetta ohjaajiltasi harjoittelujesi aikana? *

- Päivittäin
- Muutaman kerran viikossa
- Kerran viikossa
- Harvemmin
- En ollenkaan

13. Kuinka usein teet itsearviointia harjoittelujesi aikana? *

- Päivittäin
- Muutaman kerran viikossa
- Kerran viikossa
- Harvemmin
- En ollenkaan

14. Miten harjoittelujesi loppuarvioinnit ovat toteutuneet? *

- Yhdessä sekä ohjaajiesi että opettajasi kanssa
- Vain ohjaajiesi kanssa
- Vain opettajasi kanssa?

Harjoittelun jälkeen

15. Onko ryhmälläsi ollut jokaisen harjoittelun jälkeen reflektiotunti, jossa olette jakaneet harjoittelukokemuksianne? *

- Kyllä, jokaisen harjoittelun jälkeen
- Kyllä, mutta vain joidenkin harjoittelujen jälkeen
- Ei minkään harjoittelun jälkeen

16. Kuinka paljon ja miten harjoitteluista saamasi palautteet ja arviointilomakkeet ovat auttaneet sinua itsesi kehittämisessä ja tulevaisuuteen suuntautumisessa? *

17. Oletko antanut palautetta harjoitteluysikköihisi CLES-mittarin* avulla harjoittelun päätyttyä? *

CLES= Clinical Learning Environment and Supervision evaluation scale, eli kansainvälinen kliinisen oppimisympäristön ja ohjauksen arvioinnin mittari. CLES-mittari on käytössä muun muassa Eksoten harjoittelupaikoissa.

- Kyllä
- En, miksi?

18. Kuinka paljon harjoittelujen aikana suoritetut oppimistehtävät ovat tukeneet omaa oppimistasi? *

- Paljon
- Melko paljon
- Vähän
- Ei lainkaan

Urasuunnitelma

19. Oliko sinulla sairaanhoitajakoulutukseen hakeutuessa jo suunnitelma tai näkemys siitä, missä haluaisit valmistuttuasi työskennellä? *

- Kyllä
- Ei

20. Ovatko harjoittelukokemuksesi vaikuttaneet urasuunnitelmiisi? *

- Kyllä
- Ei

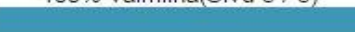
21. Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, niin miten ja miksi harjoittelukokemukset ovat muuttaneet urasuunnitelmiasi?

22. Onko sinulla tällä hetkellä ajatus siitä, missä haluaisit työskennellä valmistumisesi jälkeen? *

- Ei, miksi?
- Kyllä, missä?

23. Mitä muuta haluaisit sanoa harjoitteluihisi tai urasuunnitelmiisi liittyen?

100% valmiina(Sivu 5 / 5)

Sosiaali- ja terveysala

SAATE

Hei!

Olen sairaanhoitajaopiskelija Saimaan ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetetyötä sairaanhoitajaopiskelijoiden harjoittelukokemuksista ja niiden vaikutuksista urasuunnitelmiin. Tutkin harjoitteluun valmistautumista, harjoittelussa olemista, harjoittelun jälkeisiä oppimiskokemuksia sekä harjoittelujaksojen mahdollista vaikutusta opiskelijan urasuunnitelmiin. Kerään aineistoni sähköisellä kyselylomakkeella koulumme 2.-4. vuoden sairaanhoitajaopiskelijoilta. Ensimmäisen vuoden opiskelijat eivät osallistu tutkimukseen vähäisten harjoittelukokemuksiensa ja eri opetussuunnitelman takia. Opinnäytetyöni on tarkoitus valmistua syksyllä 2015.

Vastauksesi on erittäin tärkeä, sillä opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää sairaanhoitajaopiskelijoiden harjoittelujen kehittämisessä, koululla harjoitteluun valmistautuessa sekä harjoitteluyksiköissä harjoittelun toteutusta suunniteltaessa.

Kyselyyn vastaaminen vie vain noin 10 minuuttia. Toivon kuitenkin, että paneudut asiaan ja vastaat kysymyksiin huolellisesti. Vastaukset ovat luottamuksellisia ja anonyymejä, eikä sinua voida tunnistaa vastaustesi perusteella. Aineisto säilytetään tulosten analysoinnin ajan ja hävitetään heti analysoinnin jälkeen asianmukaisesti. Kyselyyn osallistuminen on täysin vapaaehtoista.

Kiitos ja hyvää kevään jatkoa!

Ystävällisin terveisin

Laura Kärkkäinen
sairanhoitajaopiskelija Saimaan AMK
p.
e-mail: